

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 305/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, Lachova 32, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-19C/40/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-19C/40/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B1-19C/40/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 22. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadost'učinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 305/2025-11 z 29. mája 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že v napadnutom konaní vedenom pred mestským súdom o uplatnenom nároku na náhradu škody, v ktorom je v procesnej pozícii žalobcu, dochádza k zbytočným prietahom. Žaloba bola podaná 10. augusta 2020, avšak dosiaľ nebolo vo veci nariadené ani jedno pojednávanie. O návrhu sťažovateľa z 10. novembra 2020 na oslobodenie od súdnych poplatkov súd rozhodol uznesením zo 14. decembra 2020 o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Po ďalších viac ako 3 mesiacoch bola žalovanému 22. marca 2021 doručená výzva na vyjadrenie k žalobe. Vyjadrenie žalovaného bolo súdu doručené 1. apríla 2021. Mestský súd 8. októbra 2021 doručil sťažovateľovi výzvu na podanie repliky k vyjadreniu žalovaného k žalobe. Sťažovateľ repliku doručil v súdom určenej predĺženej lehote 25. novembra 2021.

4. Mestský súd 31. marca 2025, v ten istý deň, keď sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní, nariadil termín pojednávania na 15. máj 2025.

5. Podľa sťažovateľa predmetná vec patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, pričom on sám sa žiadnym spôsobom nepričinil o prietahy v napadnutom konaní a vyvinul všetko úsilie na to, aby súd mohol konať účelne a efektívne. Mestský súd sťažovateľovi doteraz nedoručil všeobecné procesné poučenie. Dĺžka napadnutého konania je neprimerane dlhá, a to v konaní, ktoré si vyžaduje osobitnú rýchlosť.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. V podaní doručenom ústavnému súdu 18. júna 2025 predsedníčka mestského súdu uviedla, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa považuje za dôvodnú, najmä s poukazom na nekonanie súdu v období od konca roka 2022 do začiatku roka 2025. To bolo spôsobené zaťaženosťou súdneho oddelenia. Z tohto dôvodu až úpravou z 19. marca 2025 mestský súd nariadil termín pojednávania na 15. máj 2025, ktorý bol po prejednaní veci odročený na 3. september 2025. Pretože však už v súčasnosti súd riadne koná, je toho názoru, že samotné prejednanie sťažnosti a konštatovanie jej dôvodnosti je v danom prípade dostatočné.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 302/2020, II. ÚS 123/2022) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

9. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o náhrade škody tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov s ustálenou judikatúrou a ani po procesnej stránke nie je konanie zložitú.

10. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v napadnutom konaní nezistil také správanie sťažovateľa, ktoré by významnejšie prispelo k jeho predĺženiu. Na druhej strane sa však sťažovateľ dostatočne nezaujímal o priebeh konania, neurgoval posun v konaní či rozhodnutie, a to napriek zjavne zdĺhavému postupu konajúceho súdu. Sťažovateľ síce podal (až) 31. marca 2025 sťažnosť predsedníčke súdu na prietahy, avšak bez vyčkania na zaslanie oznámenia o vybavení sťažnosti už 22. apríla 2025 podal sťažnosť na ústavnom súde. Ústavný súd tieto skutočnosti preto zohľadnil pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení.

11. Z popísaného priebehu napadnutého konania vedeného mestským súdom vyplýva, že tento bol počas rokov 2022, 2023 a 2024 úplne nečinný. Až v marci 2025 bolo nariadené prvé pojednávanie. Aj po viac ako 4 rokoch od podania žaloby je konanie bez meritórneho rozhodnutia čo i len na prvom stupni, čo nemožno považovať za ústavne akceptovateľný stav.

12. Vo vzťahu k obrane mestského súdu spočívajúcej v argumentácii o zaťažnosti príslušného súdneho oddelenia, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov

na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, III. ÚS 128/2025).

13. Vychádzajúc z uvedených zistení, dospel ústavný súd k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom ústavnej intenzity, ktoré boli spôsobené dlhšou nečinnosťou mestského súdu. Preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

14. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Keďže ústavný súd konštatoval porušenie označených práv sťažovateľa, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

15. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur, čo odôvodnil celkovou dĺžkou napadnutého konania, stavom právnej neistoty a pocitom bezmocnosti pri uplatňovaní práv.

16. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08, IV. ÚS 302/2020). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

17. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného mestským súdom, ako aj na jeho už uvedenú neodôvodnenú nečinnosť, berúc do úvahy predmet konania na mestskom súde a aktivitu sťažovateľa, ako aj všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd považoval priznanie 1 500 eur pre sťažovateľa za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadosťučinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, návrhu sťažovateľa nevyhovел (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

18. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet jeho právnej zástupkyne (bod 4 výroku tohto nálezu).

19. Trovy konania pozostávajú z odmeny a ďalších náhrad advokátke v celkovej výške 949,17 eur s DPH, ktoré boli určené podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (odmena podľa § 11 ods. 3 vyhlášky za dva úkony právnej služby po 371 eur/úkon, a to prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti; náhrada podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 2 x 14,84 eur; DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky 177,49 eur).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu